

<p>Відокремлений структурний підрозділ «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»</p>	<p>СИЛАБУС навчальної дисципліни</p> <p>Теорія та методика викладання фахових дисциплін</p>
	<p>Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка</p> <p>Спеціальність: 015 Професійна освіта (Охорона праці)</p> <p>Освітньо-професійної програма: Охорона праці</p> <p>Ступінь (рівень) освіти: перший (бакалаврський)</p> <p>Дні занять та консультацій: згідно з розкладом</p> <p>Рік навчання: 3-й</p> <p>Семестр: 5-й</p> <p>Кількість кредитів: 3</p>
	<p>Викладачі: Соснова Мирослава Андріївна, кандидат педагогічних наук, викладач вищої кваліфікаційної категорії</p> <p>Електронна пошта: masosnova@gmail.com</p> <p>Сторінка дисципліни на сайті викладача: https://cutt.ly/oFqBmB</p>

Силабус складено на основі робочої програми навчальної дисципліни, обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії педагогічних дисциплін

Протокол від “_____” _____ 20__ року № _____

Голова циклової комісії педагогічних дисциплін _____ (_____)

(підпис) (ПІБ)

“_____” _____ 20__ року

Голова робочої групи
(гарант освітньої програми)

_____ (_____)

(підпис) (ПІБ)

“_____” _____ 20__ року

Опис дисципліни

Мета – сприяти поєднанню теорії з практикою й включенню теоретичних знань у діяльність; усвідомлення потреби в оволодінні теоретичними знаннями для розв’язання проблем, пов’язаних із методикою викладання у вищій школі; розвитку аналітичних здібностей і педагогічного мислення, створенню сприятливих умов для задіяння інтелектуальних ресурсів особистості здобувача; ознайомленню з живими зразками організації освітнього процесу у вищій школі, кращим методичним досвідом педагогів-практиків, спонуканню до самооцінки та особистісного і професійного самовдосконалення.

Завдання курсу: навчити визначати актуальні проблеми, пов’язані з методикою викладання у вищій школі в умовах сучасного розвитку суспільства та шляхів педагогічних проблем, що виникають у педагогічній діяльності викладача; навчити відбирати та систематизувати форми, методи та прийоми організації освітньої діяльності у закладі вищої освіти; формувати у майбутніх викладачів готовність до ефективного впровадження в освітній процес традиційних та інноваційних методів навчання, виховання та контролю за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, методів та прийомів ефективно організації самостійної роботи, досвіду організації професійного самовдосконалення та самовиховання майбутнього викладача ЗВО; формувати уміння та навички використання в освітньому процесі вищої школи сучасних мультимедійних технологій; формувати професійно-педагогічну спрямованість особистості викладача; розвивати педагогічне мислення та професійну самосвідомість викладача закладу вищої освіти; формувати інтерес до викладацької діяльності, спонукати майбутніх викладачів до педагогічної творчості розв’язання; формувати досвід аналізу та розв’язання.

Предметом навчальної дисципліни є методика викладання фахових дисциплін у вищій школі.

Пререквізити: «Методика професійного навчання».

Постреквізити: «Педагогічна практика».

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний (лекція традиційна, проблемна); інтерактивний (мозковий штурм, дискусія); частково-пошуковий (бесіда); дослідницький (робота з науковими джерелами).

Форми та методи оцінювання: екзамен, усне та письмове опитування, групові дискусії та обговорення, самостійна дослідницька робота, активність та уміння формулювати висновки.

Компетентності та програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

Е	Програмні компетентності
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	К 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення. К 06. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. К 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
Спеціальні (фахові) компетентності	К 12. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності. К 15. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення. К 17. Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень. К 19. Здатність використовувати відповідне програмне забезпечення для вирішення професійних завдань, відповідно до спеціалізації. К 20. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти. К 24. Здатність управляти комплексними діями /проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих. К 25. Здатність збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію (дані) відповідно до спеціалізації.
Програмні результати навчання	ПР 02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації). ПР 04. Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах. ПР 05. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами. ПР 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти. ПР 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі. ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти. ПР 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації

	індивідуальних освітніх траєкторій. ПР 22. Застосовувати програмне забезпечення для e-learning і дистанційного навчання і здійснювати їх навчально-методичний супровід.
--	--

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати**: загальнодидактичні принципи та основні компетентності викладання фахових дисциплін у вищій школі; форми і методи викладання фахових дисциплін у вищій школі.

вміти: застосувати традиційні та інноваційні принципи та методи у процесі викладання фахових дисциплін у вищій школі, аналізувати компетентності у процесі викладання фахових дисциплін, підготувати лекцію і провести її; підготувати практичне заняття і провести його.

Організація навчання

Теоретичні заняття (лекції): 31 година

Практичні заняття (семінарські): 20 годин

Самостійна робота: 39 годин

Структура навчальної дисципліни

№	Тема	Зміст теми	Завдання/ Форми контролю
3 курс, V семестр			
Модуль I. Теоретичні основи виховного процесу у вищій школі			
1	Тема 1. Предмет, завдання, основні категорії та актуальні проблеми методики викладання у вищій школі	Предмет і завдання методики викладання дисциплін у вищій школі. Основні категорії методики викладання у вищій школі. Актуальні проблеми методики викладання дисциплін у вищій школі	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
2	Тема 2. Удосконалення змісту навчальних дисциплін в контексті методики їх викладання	Компоненти змісту освіти в контексті методики їх викладання. Дидактичні вимоги до формування змісту навчальних дисциплін. Критерії відбору змісту навчальних занять. Шляхи удосконалення змісту освіти.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
3	Тема 3. Методика підготовки та проведення лекції у вищій школі	Лекція як організаційна форма навчання у ЗВО, її види та функції (підготовка викладача до лекції; роль першої лекції з нової	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення,

		навчальної дисципліни). Ораторські вміння, що допомагають викладачу забезпечити ефективність лекцій.	презентації, ситуаційні, проблемні завдання
4	Тема 4. Методика проведення практичних занять у вищій школі.	Дидактичні цілі та функції практичних занять. Використання на практичних заняттях сучасних інноваційних технологій. Різноманітні форми завдань для практичного заняття. Проблемні питання як спосіб активізації активності здобувачів на практичному занятті.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
5	Тема 5. Методика розв'язання педагогічних ситуацій на практичних заняттях у вищій школі.	Педагогічні ситуації як складова виховного процесу та їх різновиди. Методичні рекомендації щодо розв'язання педагогічних ситуацій. Застосування теоретичних знань із педагогіки для успішного розв'язання педагогічних ситуацій. Типові помилки та педагогічно недоцільні дії викладача в проблемній ситуації.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
6	Тема 6 Реалізація виховного потенціалу навчального процесу у закладі вищої освіти.	Реалізація виховної функції освітнього процесу. Здійснення виховного впливу у процесі викладання.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
			Екзамен

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи. Підручник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/29032>
2. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2017. 456 с.
3. Прищак М. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій. Вінниця, 2019. 150 с. URL: <https://iq.vntu.edu.ua/repository/getfile.php/831.pdf>
4. Теорія та методика викладання фахових дисциплін у ЗВО : навчально-методичний посібник / Укладач І. В. Казанжи. Миколаїв : СПД Румянцева, 2018. 154 с.

Допоміжні

1. Аніловська Г. Я. Університетська освіта: навч. посіб. 3-е вид., переробл. і допов. Львів : Магнолія. 2018. 304 с.
2. Афанасьєв М. В., Полякова Г. А. Тренінгове навчання в закладі вищої освіти : навч.-метод. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 323 с.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник. Київ: ЦНЛ. 2018. 384 с.
4. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
5. Климова К. Я. Культура спілкування як елемент педагогічної майстерності викладача закладу вищої освіти. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики : збірник наукових праць. Вип. 31 (41). 2019. 131 с.
6. Нарожна Н. І. Методика викладання фахових дисциплін : практикум. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 152 с. URL: <http://lira-k.com.ua/preview/12352.pdf>
7. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Львів : Центр учбової літератури, 2017. 472 с.
8. Тараненко Г.Г. Гендерні аспекти мовної поведінки викладача закладу вищої освіти. The 6th International youth conference “Perspectives of science and education” (December 14, 2018) SLOVO\WORD, New York, USA. 2018. С. 252-257.
9. Тараненко Г. Г. Логіко-формулюючий потенціал соціального середовища у формуванні логічної культури здобувачів вищої освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2019. № 62. Т. 2. С. 212-215.
10. Якимова Л. П. Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО: опорний конспект лекцій у схемах і таблицях : навч. посіб. Чернівці : Технодрук, 2019. 177 с.

Навчально-методичне забезпечення

1. Соснова М.А., Гляненко К.А. Теорія та методика викладання фахових дисциплін : навч. посіб. / Уклад. М.А. Соснова, К.А. Гляненко. Кам'янське: ІК ДВНЗ УДХТУ, 2019. 107 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Вища освіта. Інформаційно-аналітичний портал про вищу освіту в Україні та за кордоном. URL: <http://vnz.org.ua>
2. Євро Освіта. URL: <http://euroosvita.net>
3. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проєкт. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>
4. Креативність та освіта: чому це має значення. ВИЩЕ: Спільнота для навчання та викладання. URL: http://gohigher.org/creativity_and_education

5. Освіта в Україні і за кордоном. URL: <http://osvita.ua>
6. Освітній портал ПедПреса. URL: <http://pedpresa.com>
7. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
8. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року: проєкт. URL: http://osvita.ua/doc/files/news/438/43883/HE_Reforms_Strategy_11_11_2014.pdf
9. Prometheus : платформа масових відкритих онлайн курсів. URL: <https://prometheus.org.ua/>

Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни представлена в додатку до силабусу.

Витяг з додатку:

1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі Дніпровському фаховому коледжу інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

2. Політика щодо перескладання. Перескладання іспиту чи заліку відбувається з дозволу директора коледжу за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

3. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами освіти контрольних заходів урегульовані Положенням про організацію освітнього процесу

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennya-20-pro-org.-osvit-pr.pdf>)

4. Відвідування занять. Відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» допускається можливість вільного відвідування здобувачами освіти лекційних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу, передбаченого програмою відповідної навчальної дисципліни. Відвідування інших видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення занять у вигляді опитування, тестування, вирішення ситуаційних завдань, а також виконання комплексної контрольної роботи.

Підсумковий контроль – екзамен.

Розподіл балів

1. Виконання завдань на семінарських заняттях – 5 балів;
2. Самостійна робота (за тему) - 3 бали;
3. Участь у конференціях, вебінарах, підготовці публікацій, робіт на конкурси - 7 балів
4. Комплексна контрольна робота (підсумковий тест) - 5 балів
5. Екзамен - 25 балів

Кількість балів

	Кількість	Сума балів
1. Виконання завдань на семінарських заняттях	9	45
2. Самостійна робота (за тему)	6	18
Разом		63
участь у конференціях, вебінарах, підготовці публікацій, робіт на конкурси	1	7
Комплексна контрольна робота	1	5
Екзамен		25
Усього		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ЄКТС	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотирибальною шкалою
90–100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, уміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, визначити програму своєї пізнавальної діяльності.	зараховано	відмінно
82-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.		добре
74-81	C	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, складати прості таблиці, схеми. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.		
64-73	D	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно		задовільно

		відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильна, але недостатньо осмислена.		
60-63	E	ЗАДОВІЛЬНО (ДОСТАТНЬО) – здобувач освіти має початковий рівень знань, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.		
35-59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання іспиту: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь.	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, вміннями, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	